



Remissyttrande från Nynäshamns kommun gällande SOU 2025:88 – Tidigt besked om lämplig användning av mark och vatten

Klimat- och näringslivsdepartementet
Diarienummer: KN2025/01543

Sammanfattning

Nynäshamns kommun ser positivt på ambitionen att skapa tydligare och mer förutsebara planerings- och tillståndprocesser genom införandet av ett områdesanvändningsbesked (OAB). Samtidigt uttrycker Nynäshamns kommun oro över att förslagen i betänkandet riskerar att försvaga det kommunala planmonopolet och minska översiktsplanens betydelse. Ytterligare analys och tydliggöranden krävs innan lagstiftning kan föreslås.

Synpunkter

1. Kommunalt självstyre och planmonopol

I huvudsak är OAB förenligt med det kommunala planmonopolet, då det begränsas till ett tidigt ställningstagande i hushållningsfrågan och inte påverkar senare planläggning eller tillståndsprövning enligt miljöbalken. Det är dock avgörande att OAB inte får meddelas i strid med gällande detaljplan eller områdesbestämmelser, annat än vid mindre avvikelser som inte motverkar planens syfte. Det kommunala vetot måste fortsatt respekteras och stärkas som en grundläggande del av den lokala demokratin.

2. Översiktsplanens roll

Det är positivt OAB inte ska ha bindande verkan för framtida planläggning men tydligare reglering av hur OAB ska förhålla sig till kommunens översiktsplan behövs. Översiktsplanen är ett strategiskt dokument för långsiktig mark- och vattenanvändning, och dess ställning måste respekteras för att upprätthålla helhetssyn, långsiktighet och demokratisk förankring i planeringen. Det är viktigt att detta tydliggörs i den kommande propositionen.

3. Konsekvensanalys och rättssäkerhet

Utredningen saknar tillräcklig analys av hur förslagen påverkar kommunal planering, miljömål, Agenda 2030 och EU-rätten. Det är oklart hur kunskapskrav och bevisbörda enligt miljöbalken ska hanteras inom ramen för OAB. En översyn, likt det SKR har föreslagit, av riksintressesystemet bör genomföras innan större lagändringar föreslås.

4. Övergångsbestämmelser

Kommunen bedömer att utredningens förslag om att äldre bestämmelser ska gälla för ärenden som inletts före ikraftträdandet är ändamålsenligt. Det är viktigt att pågående planärenden inte påverkas negativt av införandet av den nya ordningen.

Avslutning

Nynäshamns kommun tillstyrker i huvudsak utredningens förslag, under förutsättning att den kommande propositionen tydligt klargör OAB:s förhållande till gällande detaljplaner och översiktsplaner, samt att det kommunala självstyret och planmonopolet fortsatt utgör

grundläggande principer i hushållnings- och tillståndprocesserna. Kommunen föreslår att propositionen kompletteras med:

- en tydlig beskrivning av OAB:s rättsliga status i förhållande till PBL,
- en hänvisningsmatris för berörda lagar och förordningar,
- vägledning om samordning mellan OAB och kommunala planprocesser.

Nynäshamns kommun gör inga bedömningar utifrån miljöprövningsperspektivet som finns i utredningen då ett sådant ställningstagande skulle behöva mer tid.